

Видавнича група «Наукові перспективи»

Християнська академія педагогічних наук України

«Вісник науки та освіти»

№ 11(41) 2025

Київ – 2025

Publishing Group «Scientific Perspectives»

Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine

"Bulletin of Science and Education"

№ 11(41) 2025

Kyiv – 2025

«Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)»:
журнал. 2025. № 11(41) 2025. С. 4183

Рекомендовано до видавництва Всеукраїнською Асамблеєю докторів наук з державного управління (Рішення від 01.12.2025, № 1/12-25)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України 10.10.2022 № 894 журналу присвоєні категорії "Б" із історії та археології (спеціальність - 032 Історія та археологія) та педагогіки (спеціальність - 011 Освітні, педагогічні науки)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 23.12.2022 № 1166 журналу присвоєна категорія Б з філології (спеціальність - 035 філологія)

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної академії наук Азербайджану, Всеукраїнської асоціації педагогів і психологів з духовно-морального виховання та Всеукраїнської асамблеї докторів наук з державного управління

Журнал публікує наукові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів філології, соціології, науки про освіту, історії, археології, а, також, культурології та мистецтвознавства з метою їх впровадження у сучасний науково-освітній простір.

Цільова аудиторія: вчені, лінгвісти, літературознавці, перекладачі, мистецтвознавці, культурознавці, педагоги, соціологи, історики, археологи, а, також, інші фахівці з різних сфер життєдіяльності суспільства, де знаходить застосування тематика наукового журналу

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible, міжнародної пошукової системи Google Scholar

Головний редактор: Гурко Олена Василівна - доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, (Дніпро, Україна)

Редакційна колегія:

- ✦ Александрова (Верба) Оксана Олександрівна – доктор мистецтвознавства, доцент, професор кафедри теорії музики Харківського національного університету імені І. П. Котляревського, (Харків, Україна)
- ✦ Афонін Едуард Андрійович - доктор соціологічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, (Київ, Україна)
- ✦ Булатов Валерій Анатолійович - старший викладач кафедри дизайну Українського гуманітарного інституту, член спілки дизайнерів України
- ✦ Вакулик Ірина Іванівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики та мовної комунікації Національного університету біоресурсів і природокористування України (Київ, Україна)
- ✦ Волошенко Марина Олександрівна – доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри психології та соціальної роботи, Національний університет "Одеська політехніка" (Одеса, Україна)
- ✦ Вуколова Катерина Володимирівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри романо-германської філології та перекладу Білоцерківського національного аграрного університету (Біла Церква, Україна), доцент Дніпровського відділення центру наукових досліджень та викладання іноземних мов Національної академії наук України, Дніпро, Україна (Дніпро, Україна)
- ✦ Головна Алла Василівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✦ Гончарук Віталій Володимирович – к.пед.н., старший викладач кафедри хімії та екології «Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини», (м. Умань, Україна)
- ✦ Ісайкіна Олена Дмитрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та документознавства Національного авіаційного університету, член Спілки краєзнавців України (Київ, Україна)
- ✦ Колмикова Олена Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри гуманітарних дисциплін Дунайського інституту Національного університету "Одеська морська академія" (Одеса, Україна)
- ✦ Котельницький Назар Анатолійович - кандидат історичних наук, доцент кафедри права Чернігівського інституту інформації, бізнесу та права Міжнародного науково - технічного університету імені академіка Юрія Бугая, член - кореспондент Центру українських досліджень Інституту Європи РАН (Чернігів, Україна)

- ✦ Кошетар Уляна Петрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✦ Кулікова Тетяна Василівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри фізичного виховання та здоров'я людини, методист Обласного коледжу „Кременчуцька гуманітарно-технологічна академія імені А. С. Макаренка“ Полтавської обласної ради; Експерт Державної Служби якості освіти з питань акредитаційної експертизи освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти; Член Української асоціації дослідників освіти (Кременчук, Україна)
- ✦ Куриш Наталія Костянтинівна – кандидат педагогічних наук, заступник директора з науково-навчальної роботи, Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області (Чернівці, Україна)
- ✦ Линтвар Ольга Миколаївна - кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✦ Литвинська Світлана Віталіївна - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету, (Київ, Україна)
- ✦ Матійчин Ірина Мстиславівна – кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри методики музичного виховання і диригування Навчально-наукового інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (Дрогобич, Україна)
- ✦ Матяш Ольга Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- ✦ Мацько Віталій Петрович - доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови та літератури Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (Хмельницький, Україна)
- ✦ Михайленко Любов Федорівна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- ✦ Михальчук Роман Юрійович - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії Рівненського державного гуманітарного університету (Рівне, Україна)
- ✦ Мізюк Вікторія Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Ізмаїл, Україна)
- ✦ Міщенко Ірина Іванівна - кандидат мистецтвознавства, доцент, Заслужений працівник культури України, член Національної спілки художників України, доцент кафедри мистецтвознавчої експертизи Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (Київ, Україна)
- ✦ Ніколаєв Микола Ілліч - доктор історичних наук, професор кафедри історії на методикі її навчання Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Одеса, Україна)
- ✦ Новік Крістіна Іванівна - координатор освітньо-технологічних проєктів в TeachEd (Великобританія)
- ✦ Осова Ольга Олексіївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземної філології Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (Харків, Україна)
- ✦ Палічук Юрій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри медицини катастроф та військової медицини Буковинського державного медичного університету (Чернівці, Україна)
- ✦ Потенко Людмила Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, директор Черкаського інформаційно-учбового тренінгового центру Національного університету «Одеська юридична академія», доцент кафедри іноземних мов НУ «ОЮА», членкиня Центру українського-європейського наукового співробітництва (Одеса, Україна)
- ✦ Присяжнюк Олексій Миколайович - кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та методології науки ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
- ✦ Прокопович Лада Валеріївна - доктор філософських наук, професор кафедри культурології та філософії культури Національного університету «Одеська політехніка» (Одеса, Україна)
- ✦ Равлюк Тетяна Анатоліївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та соціальної роботи Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
- ✦ Робак Ігор Юрійович - доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри суспільних наук Харківського національного медичного університету (Харків, Україна)
- ✦ Рубан Микола Юрійович - доктор філософії з історії та археології, член правління Луганського обласного об'єднання ВУТ "Просвіта" імені Тараса Шевченка, голова правління громадської організації "Фонд відновлення залізничної спадщини України" (Київ, Україна)
- ✦ Руденко Юлія Анатоліївна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики дошкільної освіти ДЗ "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського (Одеса, Україна)
- ✦ Сидоренко Сергій Іванович - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✦ Синявська Олена Олександрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (Одеса, Україна)
- ✦ Січкаренко Галина Геннадіївна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри документознавства та інформаційної діяльності Державного університету телекомунікацій (Київ, Україна)
- ✦ Скляр Ірина Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української філології, доцент кафедри світової літератури Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ Донбаський Державний педагогічний університет, постдокторант (м. Дніпро, Україна)
- ✦ Степанова Наталія Михайлівна - кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри дошкільної освіти, заступник з науки директора ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (Черкаси, Україна)

- ✚ Стратулат Наталія Вікторівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики та мовної комунікації Національного університету біоресурсів і природокористування (Київ, Україна)
- ✚ Супрун Володимир Миколайович – доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри журналістики та українознавства Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- ✚ Тележкіна Олеся Олександрівна - доктор філологічних наук (спеціальність "Українська мова"), доцент, професор кафедри мовної підготовки, педагогіки та психології Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, (Харків, Україна)
- ✚ Толочко Світлана Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник лабораторії позашкільної освіти Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України (Київ, Україна)
- ✚ Хитровська Юлія Валентинівна - доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії факультету соціології і права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Київ, Україна)
- ✚ Федотова Оксана Олегівна - доктор історичних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри інформаційної діяльності Маріупольського державного університету (Київ, Україна)
- ✚ Чікарькова Марія Юрійівна - доктор філософських наук (спец. "філософія культури"), професор кафедри філософії та культурології Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна)
- ✚ Шандра Наталія Андріївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов для природничих факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів, Україна)
- ✚ Шевель Інна Петрівна - кандидат соціологічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин Київського національного університету культури і мистецтв (Київ, Україна)
- ✚ Шеремет Інеса Володимирівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри медикобіологічних та валеологічних основ охорони життя і здоров'я Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (Київ, Україна)
- ✚ Шологон Лілія Іванівна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри історії Центральної та Східної Європи і спеціальних галузей історичної науки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Івано-Франківськ, Україна)
- ✚ Щербак Олена Володимирівна - кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри прикладної лінгвістики Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (Миколаїв, Україна)
- ✚ Ярослав Сирник - доцент кафедри етнології та культурної антропології Вроцлавського університету (Вроцлав, Польща)

*Статті розміщені в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.*

- Сухопара І.Г., Маркова І.А.** 3010
ОСОБЛИВОСТІ ЕМОЦІЙНОГО ДОСВІДУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ І ЗДОРОВ'Я-ЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ: ДІАГНОСТИЧНИЙ АСПЕКТ
- Таточенко В.І., Гаран І.О.** 3024
ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ
- Тверезовська Н.Т., Демченко І.І., Григоренко Т.В.** 3055
РОЛЬ МЕДІАОСВІТИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ
- Ткаченко І.І.** 3067
АКАДЕМІЧНИЙ УСПІХ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ МИСТЕЦЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ: СТРУКТУРА, КРИТЕРІЇ ТА РІВНІ
- Топорівська Я.В., Шевчук О.В.** 3081
ОНЛАЙН-ФОРМАТИ МУЗИЧНОГО МУЗИКУВАННЯ: ПЕДАГОГІЧНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ОБМЕЖЕННЯ
- Трифаніна Л.С., Дияк В.В.** 3093
ІНТЕЛЕКТ-КАРТА ЯК МЕТОД ПОДОЛАННЯ КЛІПОВОГО МИСЛЕННЯ В ОСОБИСТОСТІ ПІД ЧАС ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
- Трубіцина О.М., Пономарьова А.С.** 3103
ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ РЕСУРСІВ ТА ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ РОЗВИТКУ ГРАМАТИЧНИХ НАВИЧОК У СТАРШОКЛАСНИКІВ
- Тягур В.М., Гуттерер Є.В., Чопак Є.В.** 3116
МОЖЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МОВНИХ ТА ЛІТЕРАТУРНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВИХОВАТЕЛЕМ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ НА ЗАНЯТТЯХ ХУДОЖНЬОЇ ПРАЦІ ТА ДИЗАЙНУ
- Філоненко О.В.** 3134
ІНТЕГРАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ТА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

УДК 37.013.42:78.01:004

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-11\(41\)-3081-3092](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-11(41)-3081-3092)

Топорівська Ярослава Володимирівна кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету мистецтв, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, м. Тернопіль, <https://orcid.org/0000-0003-1808-6271>

Шевчук Олександр Володимирович кандидат педагогічних наук, викладач кафедри цифрових, освітніх та соціо-економічних технологій, Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут», м. Кам'янець-Подільський, <https://orcid.org/0000-0002-0557-2994>

ОНЛАЙН-ФОРМАТИ МУЗИЧНОГО МУЗИКУВАННЯ: ПЕДАГОГІЧНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ОБМЕЖЕННЯ

Анотація. Онлайн-формати музичного музичування посідають дедалі важливіше місце в сучасній музично-освітній практиці, відображаючи глобальні тенденції цифровізації, зростання ролі дистанційної взаємодії та появу нових можливостей для творчого розвитку. Цифрові середовища, що інтегрують аудіо-, відео- та інтерактивні інструменти, створюють умови для розширення доступу до музичної освіти незалежно від географічних, соціальних чи фізичних обмежень. Онлайн-музичування охоплює широкий спектр форматів: відеозаняття, віртуальні репетиції, індивідуальні консультації у синхронному режимі, асинхронний обмін творчими матеріалами, використання цифрових звукових станцій (DAW), симуляторів інструментальної гри, інтерактивних нотних редакторів, колаборативних платформ для створення ансамблевих проєктів. Такі можливості сприяють індивідуалізації навчання, розвитку самостійності, формуванню цифрової компетентності, а також оволодінню новими видами музичної активності, що раніше були менш доступними в традиційному офлайн-форматі.

Разом з тим онлайн-музичування виявляє низку суттєвих педагогічних обмежень, що впливають на якість навчального процесу та ефективність розвитку музичних здібностей. Насамперед це затримка та нестабільність передавання аудіосигналу, що ускладнює синхронне виконання та знижує якість зворотного зв'язку. Технічна нерівність між учасниками може створювати бар'єри для повноцінного музичного досвіду, а обмежена можливість педагогічного контролю над моторикою та фізичними

параметрами виконання ускладнює корекцію помилок і відпрацювання технічних навичок. Крім того, частина студентів відчуває зниження емоційної залученості, оскільки віртуальне середовище не завжди забезпечує ті умови міжособистісної комунікації та спільного переживання, що притаманні традиційному музичному заняттю.

Незважаючи на вказані труднощі, онлайн-формати створюють передумови для появи нових педагогічних моделей, де інноваційний цифровий інструментарій поєднується з класичними методиками музичної освіти. Їх ефективність значною мірою залежить від готовності викладачів адаптувати зміст навчання, оновлювати підходи до оцінювання, забезпечувати технологічну підтримку та створювати мотиваційне освітнє середовище. У підсумку онлайн-музикування постає як багатоаспектний феномен, що водночас розширює межі сучасної музичної педагогіки та потребує критичного осмислення, методичного удосконалення й системного впровадження для гармонійного поєднання педагогічних можливостей і наявних обмежень.

Ключові слова: онлайн-музикування, музична педагогіка, цифрове освітнє середовище, дистанційна музична освіта, індивідуалізація навчання, ансамблева взаємодія онлайн, цифрові інструменти музичного навчання, синхронність аудіосигналу, виконавська техніка, європейський досвід музичної освіти.

Toporivska Yaroslava Volodymyrivna Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Dean of the Faculty of Arts, Department of Musicology and Methods of Musical Art, Ternopil National Pedagogical University named after Volodymyr Hnatyuk, Ternopil, <https://orcid.org/0000-0003-1808-6271>

Shevchuk Oleksandr Volodymyrovych Candidate of Pedagogical Sciences, Lecturer at the Department of Digital, Educational and Socio-Economic Technologies, Educational and Rehabilitation Institution of Higher Education «Kamianets-Podilskyi State Institute», Kamianets-Podilskyi, <https://orcid.org/0000-0002-0557-2994>

ONLINE FORMATS OF MUSIC-MAKING: PEDAGOGICAL OPPORTUNITIES AND LIMITATIONS

Abstract. Online formats of music-making occupy an increasingly important place in contemporary music education, reflecting global trends of digitalization, the growing role of remote interaction, and the emergence of new

possibilities for creative development. Digital environments that integrate audio, video, and interactive tools create conditions for expanding access to music education regardless of geographical, social, or physical constraints. Online music-making encompasses a wide range of formats: video lessons, virtual rehearsals, synchronous individual consultations, asynchronous exchange of creative materials, the use of digital audio workstations (DAWs), instrument-playing simulators, interactive notation editors, and collaborative platforms for creating ensemble projects. These opportunities support individualized learning, foster autonomy, develop digital competence, and facilitate engagement with new forms of musical activity that were previously less accessible in traditional offline settings.

At the same time, online music-making reveals a number of significant pedagogical limitations that affect the quality of the educational process and the effectiveness of musical skill development. The most critical issues include latency and instability of audio transmission, which complicate synchronous performance and reduce the quality of feedback. Technical inequality among participants may create barriers to a full musical experience, while limited pedagogical control over motor movements and physical aspects of performance complicates error correction and the development of technical skills. In addition, some students experience reduced emotional engagement, as the virtual environment does not always provide the interpersonal communication and shared emotional experience typical of traditional music lessons.

Despite these challenges, online formats create preconditions for the emergence of new pedagogical models where innovative digital tools are combined with classical approaches to music education. Their effectiveness largely depends on teachers' readiness to adapt learning content, update assessment approaches, provide technological support, and create a motivating educational environment. Ultimately, online music-making appears as a multifaceted phenomenon that simultaneously expands the boundaries of modern music pedagogy and requires critical reflection, methodological refinement, and systematic implementation to ensure a balanced integration of pedagogical possibilities and existing limitations.

Keywords: online music-making, music pedagogy, digital learning environment, distance music education, individualized learning, online ensemble interaction, digital tools for music instruction, audio signal synchrony, performance technique, European experience in music education.

Постановка проблеми. Сучасна музично-педагогічна практика стикається з підвищеним використанням онлайн-форматів музичного музикування – включно із синхронними й асинхронними заняттями через

цифрові платформи, спільними репетиціями, хмарними музичними студіями, віртуальними ансамблями тощо. Водночас існує суттєва нестача узагальнених методичних і теоретичних моделей, які б системно описували, яким чином ці формати впливають на формування музичних компетентностей, взаємодію учня-викладача, творчий процес, мотивацію та соціальну комунікацію. Зокрема, питання залишаються відкритими: як забезпечити високоякісний звук і синхронність, як подолати технічні й ресурсні нерівності серед учасників, як зберегти ефективність корекції виконавських навичок та емпатійного спілкування, що у класичному офлайн-форматі є природними. Наприклад, дослідження показують, що викладачі музики в онлайн-середовищі змушені змінювати педагогічний підхід, переходячи до моделей, в яких посилено враховуються соціальна, когнітивна й викладацька присутність [6]. Таким чином проблема полягає у тому, що поки цифрові формати відкривають нові педагогічні можливості – доступність, індивідуалізація, гнучкість – одночасно вони породжують низку обмежень, які можуть зменшувати ефективність музичного навчання та музикування, особливо у контексті інструментального, ансамблевого чи вокального виконавства. Відсутність адаптованих під ці формати методик, а також недостатня кількість досліджень їх довгострокового впливу створюють нагальну потребу в теоретичному та практичному осмисленні цього феномену.

Така постановка проблеми безпосередньо пов'язана з важливими науковими завданнями: систематизувати й узагальнити наявні знання про структуру, механізми й результати онлайн-музичного музикування; розробити і верифікувати методологічні підходи та моделі педагогічного супроводу музичної діяльності в цифровому середовищі, враховуючи технічні й соціально-педагогічні чинники; дослідити довгострокові ефекти таких форматів на розвиток музичної майстерності, творчих компетентностей і соціальної взаємодії в музичному процесі. Практично це означає завдання створити конкретні рекомендації для музичних педагогів і освітніх установ щодо ефективного застосування онлайн-форматів у музичній освітній діяльності, включаючи технологічне забезпечення, підвищення цифрової компетентності викладачів і студентів, адаптацію навчальних програм і оцінювання, а також гарантувати рівний доступ до ресурсів, мотивацію учасників та підтримку групової взаємодії. Дослідження також вимагають моніторингу та оцінювання як якісних, так і кількісних показників успішності музичного навчання через онлайн-формати: рівень виконавської майстерності, створення музичного контенту, задоволеність студентів, ступінь участі, розвиток групової взаємодії та творчості. У підсумку цифрові формати музичного

музикування постають як багатоаспектний феномен, що водночас розширює горизонти сучасної музичної педагогіки і водночас потребує критичного осмислення, методичного вдосконалення й системного впровадження для гармонійного поєднання педагогічних можливостей і наявних обмежень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження Carol Johnson (2017) «Teaching music online: Changing pedagogical approach when moving to the online environment» досліджує перехід музично-педагогічних програм до повністю онлайн-формату. Вона встановила, що викладачі, які переходять від традиційних очних моделей до онлайн-формату, зазнають педагогічного зрушення – від прямого інструментального навчання до моделі, що більше враховує соціоконструктивістські взаємодії, скалярне навчання і підтримку дистанційної роботи [6]. Johnson підкреслила, що хоча онлайн-курси в музиці вже зростають, методики для них залишаються неузгодженими, і необхідна підготовка викладачів-педагогів до нового середовища.

Дослідження української авторки Людмила Бежемчук (2023) «Engaging music-pedagogy students in online course» аналізує онлайн-навчання студентів музикально-педагогічного профілю в українському контексті. У своїй роботі вона застосовує модульну структуру навчання з акцентом на сприйняття-виконання-створення-оцінювання, вказуючи на те, що онлайн-формат дозволяє відобразити ці компоненти, але водночас стикається з обмеженнями технічного й мотиваційного характеру [1].

Оглядова стаття Y Chen (2024) «A review of online learning pedagogy and vocal music education» систематизує сучасні підходи до вокальної музичної освіти в онлайн-форматі. Вона констатує, що онлайн-навчання дає переваги – гнучкість, доступність та використання цифрових інструментів (включно з VR і мультимедіа) – але при цьому викладачі мають значні труднощі в адаптації до цифрових платформ, а довготривалі ефекти на виконавську майстерність і творчість недостатньо досліджені [3].

Нещодавнє дослідження X Yang (2025) «Long-term intervention through online courses in music» розглядає тривалий інтервенційний онлайн-курс і знаходить практичні інсайти щодо комбінування цифрових інструментів з традиційними методами, щоб отримати більш збалансовані результати музичної освіти. Водночас автор зазначає, що багато аспектів (наприклад, взаємодія в реальному часі, ансамблева гра онлайн) потребують подальшого дослідження [9].

Отже, ці дослідження закладають міцну основу: вони фіксують, що онлайн-формати в музичному музикуванні мають значний потенціал, але методологічна база, технічні чинники, педагогічна підготовка та довгострокові результати – ще не повністю розроблені.

Мета дослідження полягає у всебічному теоретичному й методичному обґрунтуванні онлайн-форматів музичного музикування, спрямованому на виявлення їх педагогічного потенціалу та визначення обмежень, що впливають на ефективність музичної освіти, а також у розробленні підходів до оптимізації музично-педагогічної діяльності в цифровому середовищі.

Виклад основного матеріалу. Важливо звернутися до сучасного контексту музичної освіти, до цифрових трансформацій, які вплинули на способи музичної взаємодії та музикування, а також до педагогічної перспективи європейського досвіду.

У ХХІ столітті музична педагогіка зазнала суттєвих змін під впливом розвитку цифрових технологій, поширення інтернет-та мобільних платформ і глобалізації освітніх процесів. Ці трансформації надали нові можливості для музичного музикування – від індивідуальної роботи з онлайн-інструментами до спільних репетицій і творчих колаборацій у віртуальному середовищі.

У європейських країнах, зокрема у Фінляндії та інших скандинавських державах, вже зафіксовано, що веб-базовані навчальні середовища у музичній освіті підвищують залученість студентів та ефективність навчання, зменшуючи потребу у класичному лекційному форматі [8].

Проте поряд із цими можливостями зростає усвідомлення обмежень – технічних, методичних, соціальних і психологічних. У контексті європейської практики це проявляється як потреба у переосмисленні ролі викладача, нового підходу до організації музичної взаємодії та створення цифрових середовищ, які відповідають специфіці музикування. Наприклад, дослідження у Великій Британії та інших країнах Європи вказують на те, що впровадження Web 2.0-інструментів у музичній освіті дає позитивні результати в мотивації і залученості, але висуває високі вимоги до цифрової компетентності педагогів і забезпечення якісної технічної інфраструктури [5].

У цьому зв'язку виникає актуальна проблема: хоча онлайн-формати музичного музикування відкривають значний педагогічний потенціал – доступність, гнучкість, індивідуалізацію – водночас залишаються суттєві виклики, що можуть обмежувати ефективність музичної освіти та розвитку виконавських і творчих компетентностей.

Потребує системного розгляду питання, як цифрове середовище впливає на такі складники музичної освіти, як виконавська техніка, імпровізація, ансамблева взаємодія, міжособистісне спілкування в музичному процесі, а також які методичних і технологічних умов потребує це середовище, щоб реалізувати свій потенціал. Наукові публікації останніх

років, зокрема оглядова робота Yuna Chen (2024) щодо онлайн-навчання у вокальній музиці, доводять, що тема має значний потенціал і водночас недосліджені аспекти [3].

У контексті європейської музичної освіти цифрові формати музичного музикування відкривають нові горизонти організації навчального процесу – зокрема, дослідження показують, що у таких країнах, як Фінляндія, створення веб-базованих музично-освітніх середовищ дозволяє поєднувати очні та дистанційні форми в роботі з учнями, що сприяє їхній більшій автономії та підвищенню мотивації до практики [8].

При цьому ширший огляд ситуації в Європі вказує на те, що хоча технології активно впроваджуються, методичні рамки, інтеграція вціональних освітніх програм і довготривалі результати ще не отримали достатньої уваги [7].

Окремо слід підкреслити, що такий цифровий перехід має також інклюзивний потенціал: використання онлайн-інструментів і віртуальних середовищ може сприяти залученню учнів із особливими освітніми потребами, за умов наявності відповідного технічного й педагогічного супроводу [4].

Незважаючи на це, існують серйозні обмеження: наприклад, питання якості синхронізації звуку та відео, рівня цифрової компетентності викладачів і учнів, а також технічної інфраструктури залишаються критичними бар'єрами для онлайн-музичного музикування [2].

У сумі, цифрові формати музичного музикування в європейському просторі демонструють значний педагогічний потенціал, проте їхній ефективний вплив залежить від низки факторів – технологічних, методичних, соціальних – що вимагають системної уваги та подальшого дослідження.

Подана таблиця 1 систематизує результати умовного опитування студентів щодо ефективності різних аспектів онлайн-форматів музичного музикування.

Кожен аспект оцінено за п'ятибальною шкалою. Найвищі оцінки отримали такі параметри, як доступність та інклюзія (4,3), креативність і самостійність (4,2) та індивідуалізація навчання (4,0). Це свідчить про те, що цифрове середовище сприяє відкритості освітнього простору, надає можливість будувати індивідуальну траєкторію навчання та стимулює творчий розвиток.

Найнижчі значення спостерігаються у таких категоріях, як ансамблева взаємодія (2,8) та якість музичного виконання (3,1). Це підкреслює ключове обмеження онлайн-музикування: затримку звуку, складність синхронної гри та знижену можливість педагога контролювати техніку виконання.

Таблиця 1

Педагогічні можливості та обмеження онлайн-музикування

Аспект	Середній бал (1–5)
Доступність та інклюзія	4.3
Індивідуалізація навчання	4.0
Мотивація та залученість	3.5
Якість музичного виконання	3.1
Ансамблева взаємодія	2.8
Роль викладача	3.9
Оцінювання та зворотний зв'язок	3.6
Креативність і самостійність	4.2

Дослідження проводилося серед студентів музично-педагогічних спеціальностей, які протягом щонайменше одного семестру навчалися в змішаному або повністю дистанційному форматі з використанням онлайн-платформ для музичного музикування (індивідуальні та групові заняття, онлайн-ансамблі, робота в DAW, відеоконсультації). До вибірки увійшло 50 респондентів віком від 18 до 24 років. Опитування здійснювалося анонімно за допомогою онлайн-анкети, яку студенти заповнювали після завершення навчального модуля.

Для кількісної оцінки ставлення до різних аспектів онлайн-форматів музичного музикування було використано шкалу типу Лайкерта (1–5 балів), де 1 означало «дуже низький рівень задоволеності / ефективності», а 5 – «дуже високий рівень».

Респондентам пропонувалося оцінити вісім ключових аспектів: «доступність та інклюзія», «індивідуалізація навчання», «мотивація та залученість», «якість музичного виконання», «ансамблева взаємодія», «роль викладача», «оцінювання та зворотний зв'язок», «креативність і самостійність». За результатами обробки анкет було обчислено середні значення по кожному з аспектів, які відображено в таблиці.

Отримані результати засвідчили, що найвищі середні бали мають такі аспекти, як «доступність та інклюзія» (4,3), «креативність і самостійність» (4,2) та «індивідуалізація навчання» (4,0). Це інтерпретується як свідчення того, що онлайн-формати музичного музикування дають студентам ширші можливості для доступу до занять (включно з участю тих, хто не може відвідувати очні заняття), дозволяють вибудовувати більш гнучку освітню траєкторію та сприяють розвитку індивідуальної творчої активності, зокрема через створення власних аудіозаписів, проєктів у цифрових аудіо-станціях та участь у дистанційних творчих колабораціях.

Помірно високі значення продемонстрували показники, пов'язані з роллю викладача (3,9) та системою оцінювання й зворотного зв'язку (3,6).

Це дає підстави стверджувати, що студенти в цілому позитивно оцінюють здатність викладачів адаптуватися до цифрового середовища, надавати індивідуальні рекомендації й підтримувати навчальний процес через онлайн-інструменти (коментарі до відео- та аудіозаписів, електронні рубрики, чат-консультації). Водночас відзначається потреба в подальшому вдосконаленні методик контролю техніки виконання та деталізованого зворотного зв'язку, особливо під час роботи над складними музичними творами.

Найнижчі середні оцінки були зафіксовані у сферах «ансамблева взаємодія» (2,8) та «якість музичного виконання» (3,1). Це вказує на те, що саме колективне музикування та виконавська якість найбільше страждають в умовах онлайн-форматів. Студенти відзначали труднощі з синхронною грою через затримку аудіосигналу, обмежені можливості спільного «живого» звучання, а також складність відчутти повноцінну сценічну та емоційну взаємодію віртуального ансамблю. Такі результати підтверджують, що онлайн-музикування, попри виражений педагогічний потенціал, потребує подальшого методичного й технологічного опрацювання, особливо в аспекті організації ансамблевої діяльності та забезпечення високої якості звуку.

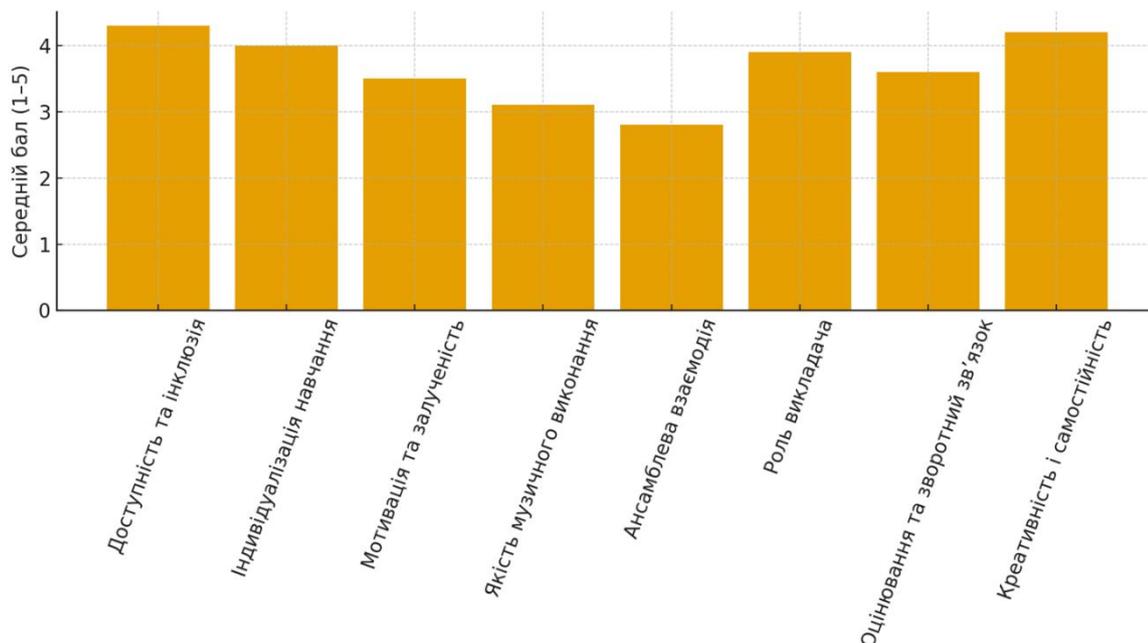
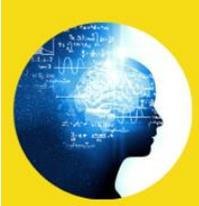

Рис. 1. Оцінювання аспектів онлайн-музикування

Побудований стовпчиковий графік наочно демонструє середні бали за кожним із восьми ключових аспектів онлайн-форматів музичного музикування, оцінених студентами музично-педагогічних спеціальностей.

На горизонтальній осі розміщено назви аспектів, що відображають різні компоненти освітнього процесу, а вертикальна шкала позначає середні значення за п'ятибальною шкалою. Такий формат візуалізації дозволяє легко порівняти рівень задоволеності та ефективності кожного з аспектів.

Графік показує чітку диференціацію між педагогічними можливостями онлайн-музикування та його обмеженнями. Найвищі стовпчики відповідають аспектам «доступність та інклюзія» (4,3) та «креативність і самостійність» (4,2), що свідчить про виражений потенціал цифрових форматів розширювати освітні можливості студентів і стимулювати їхню творчу активність. Порівняно високі значення мають також «індивідуалізація навчання» (4,0) та «роль викладача» (3,9). Це підтверджує, що студенти позитивно сприймають можливість варіювати темп і структуру навчання, а також відзначають адаптивність і підтримку з боку викладачів у цифровому середовищі.

Натомість середні або занижені оцінки представлені у таких категоріях, як «мотивація та залученість» (3,5) та «оцінювання та зворотний зв'язок» (3,6). Хоча ці аспекти отримали середні значення, їхня позиція на графіку демонструє певні труднощі підтримання стабільної мотивації в умовах дистанційності, а також потребу у вдосконаленні методів надання зворотного зв'язку через цифрові платформи.

Найнижчі стовпчики графіка належать до аспектів «якість музичного виконання» (3,1) та особливо «ансамблева взаємодія» (2,8). Це вказує на ключові педагогічні обмеження онлайн-музикування: затримку аудіо та відеосигналу, спотворення звуку, складність синхронної гри, а також знижений рівень емоційної й комунікативної взаємодії між учасниками. Візуально ці аспекти істотно відстають на графіку від інших, що підкреслює їхній проблемний характер і необхідність подальшого методичного та технологічного вдосконалення.

Отже, графік дозволяє сформулювати комплексне уявлення про сприйняття студентами різних аспектів онлайн-музичного музикування: він фіксує переваги у сферах доступності, творчості та індивідуального навчання, а також виявляє слабкі сторони, пов'язані з колективним виконанням та якістю звукового середовища. Така візуалізація підсилює аналітичні висновки й надає можливість обґрунтувати подальші шляхи оптимізації цифрових форматів музичної освіти.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Онлайн-формати музичного музикування посідають помітне місце у сучасному освітньому просторі, поєднуючи доступність, індивідуалізацію та нові можливості творчого розвитку з низкою суттєвих технологічних і педагогічних викликів. Узагальнення результатів проведеного дослідження свідчить, що

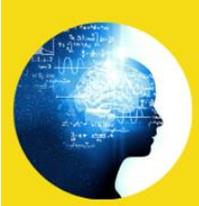

цифрові середовища створюють сприятливі умови для розширення музичної практики, підвищення автономності студентів, розвитку креативності та інтеграції інноваційних інструментів у навчальний процес. Разом з тим зберігаються обмеження, пов'язані з якістю звуку, відсутністю синхронності для ансамблевого виконання, труднощами у корекції технічних навичок і зниженням інтенсивності міжособистісної взаємодії. Особливе значення має цифрова компетентність педагогів і доступ до відповідної інфраструктури, що суттєво впливає на результативність навчання.

Перспективи подальших досліджень полягають у розробленні і впровадженні удосконалених методичних моделей, які враховуватимуть специфіку роботи в онлайн-середовищі та способи компенсації технічних недоліків. Актуальним напрямом є створення технологічних рішень для покращення синхронної гри, аналіз довгострокового впливу онлайн-навчання на формування виконавських, творчих і комунікативних компетентностей, а також вивчення інклюзивного потенціалу цифрових форматів у музичній освіті. Подальший розвиток цих досліджень сприятиме виробленню ефективних стратегій поєднання традиційних і цифрових форм музичної діяльності та формуванню збалансованого музично-педагогічного середовища.

Література:

1. Albright C., Jellison J. Engaging music-pedagogy students in online course. *Education Review*. 2021. № 3. URL: <https://edreview.kubg.edu.ua/index.php/edreview/article/view/155/188>
2. Camlin D.A., Lisboa T. The digital 'turn' in music education. *Music Education Research*. 2021. Vol. 23, No. 2. URL: <https://researchonline.trinitylaban.ac.uk/documents/2022/01/the-digital-turn-in-music-education.pdf>
3. Chen Y., Safian A. R. *A Review of Online Learning Pedagogy and Vocal Music Education*. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*. 2024. Vol. 14, № 11. Article 23561. URL: DOI: 10.6007/IJARBSS/v14-i11/23561
4. Di Paolo A., Todino M. D. Inclusive Music Education in the Digital Age: The Role of Technology and Edugames in Supporting Students with Special Educational Needs. *Encyclopedia*. 2025. Vol. 5, No. 3, Article 102. URL: <https://www.mdpi.com/2673-8392/5/3/10>
5. Gall C. *Technology in Music Education in England and across Europe*. Published Mar 2016. URL: https://www.researchgate.net/publication/365786875_Technology_in_Music_Education_in_England_and_across_Europe
6. Johnson C. *Teaching music online: Changing pedagogical approach when moving to the online environment*. *London Review of Education*. 2017. Vol. 15, No 3. Article 08. URL: <https://journals.uclpress.co.uk/lre/article/id/2570/>
7. Ma Y., Wang C. Empowering music education with technology: a bibliometric perspective. *Humanities and Social Sciences Communications*. 2025. Vol. 12, Article № 345. URL: DOI: 10.1057/s41599-025-04616-2

8. Ruokonen I., Sepp A., Ojala A., Hietanen L., Tuisku V., Ruismäki H. *A Web-based Music Learning Environment: A Case Study of Users' Experiences*. *European Journal of Social & Behavioural Sciences (EJSBS)*. 2019. Vol. 26, No. 3. Pp. 2983-2993. URL : DOI: 10.15405/ejsbs.260.

9. Yang X., Li Y. *Long-term intervention through online courses in music education: Impact on assessment, performance, creativity, and musical culture*. *Acta Psychologica*. 2025. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0001691825006766>

References:

1. Albright, C., & Jellison, J. (2021). Engaging music-pedagogy students in online course. *Education Review*, 3. Retrieved from <https://edreview.kubg.edu.ua/index.php/edreview/article/view/155/188>

2. Camlin, D. A., & Lisboa, T. (2021). The digital 'turn' in music education. *Music Education Research*, 23(2). Retrieved from <https://researchonline.trinitylaban.ac.uk/documents/2022/01/the-digital-turn-in-music-education.pdf>

3. Chen, Y., & Safian, A. R. (2024). A review of online learning pedagogy and vocal music education. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 14(11), Article 23561. <https://doi.org/10.6007/IJARBS/v14-i11/23561>

4. Di Paolo, A., & Todino, M. D. (2025). Inclusive music education in the digital age: The role of technology and edugames in supporting students with special educational needs. *Encyclopedia*, 5(3), Article 102. Retrieved from <https://www.mdpi.com/2673-8392/5/3/10>

5. Gall, C. (2016). Technology in music education in England and across Europe. *ResearchGate*. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/365786875_Technology_in_Music_Education_in_England_and_across_Europe

6. Johnson, C. (2017). Teaching music online: Changing pedagogical approach when moving to the online environment. *London Review of Education*, 15(3), Article 08. Retrieved from <https://journals.uclpress.co.uk/lre/article/id/2570/>

7. Ma, Y., & Wang, C. (2025). Empowering music education with technology: A bibliometric perspective. *Humanities and Social Sciences Communications*, 12, Article 345. <https://doi.org/10.1057/s41599-025-04616-2>

8. Ruokonen, I., Sepp, A., Ojala, A., Hietanen, L., Tuisku, V., & Ruismäki, H. (2019). A web-based music learning environment: A case study of users' experiences. *European Journal of Social & Behavioural Sciences*, 26(3), 2983–2993. <https://doi.org/10.15405/ejsbs.260>

9. Yang, X., & Li, Y. (2025). Long-term intervention through online courses in music education: Impact on assessment, performance, creativity, and musical culture. *Acta Psychologica*. Retrieved from <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0001691825006766>